

Nemokumas - Estija

TURINIO LENTELE

- 1 Kam gali būti iškelta nemokumo byla?
- 2 Kokios yra nemokumo bylos iškėlimo sąlygos?
- 3 Kokia nuosavybė sudaro nemokaus subjekto turto dalį? Kaip tvarkomas turtas, kurį skolininkas įgijo arba kuris jam perduotas po to, kai buvo iškelta nemokumo byla?
- 4 Kokius įgaliojimus atitinkamai turi skolininkas ir nemokumo specialistas?
- 5 Kokiomis sąlygomis galima remtis įskaitymais?
- 6 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės esamoms sutartims, kuriose skolininkas yra viena iš šalių?
- 7 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės individualių kreditorių iškeltoms byloms (išskyrus nebaigtas nagrinėti bylas)?
- 8 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės tolesniam bylų, nebaigtų nagrinėti bankroto bylos iškėlimo metu, nagrinėjimui?
- 9 Kokie yra pagrindiniai kreditorių dalyvavimo nemokumo bylose elementai?
- 10 Kaip nemokumo specialistas gali naudotis ar disponuoti turto?
- 11 Kokie reikalavimai turi būti nukreipti į nemokaus skolininko turtą ir kaip vertinami reikalavimai, atsiradę iškelus nemokumo bylą?
- 12 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą?
- 13 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios pajamų paskirstymą? Koks yra reikalavimų ir kreditorių teisių eiliškumas?
- 14 Kokios yra nemokumo bylų užbaigimo (ypač pasiekus susitarimą su kreditoriais) sąlygos ir pasekmės?
- 15 Kokios yra kreditorių teisės po nemokumo bylos užbaigimo?
- 16 Koks subjektas turi padengti nemokumo bylos sąnaudas ir išlaidas?
- 17 Kokios yra taisyklės dėl sandorių, kurie yra nenaudingi visiems kreditoriams bendrai, pripažinimo niekiniais, jų nugunčijimo ar jų nevykdytinumo?

Estijos teisės aktuose nustatytos trys skirtingos nemokumo bylų rūšys: bankroto procedūra, reorganizavimo procesas ir skolų restruktūrizavimo procesas. Bankroto procedūra reglamentuojama Bankroto įstatymu, reorganizavimo taisyklės išdėstytos Reorganizavimo įstatyme, o skolų restruktūrizavimo taisyklės nustatytos Skolų restruktūrizavimo ir skolų apsaugos įstatyme. Su įstatymais galima susipažinti estų ir anglų kalbomis Estijos oficialiajame internetiniame leidinyje [Riigi Teataja](#) (valstybės oficialusis leidinys).

Bankroto procedūros tikslas – patenkinti kreditorių reikalavimus iš skolininko turto perduodant skolininko turtą arba atgaivinant skolininko verslą. Po bankroto procedūros skolininkui, kuris yra fizinis asmuo, suteikiama galimybė būti atleistam nuo prievolių. Bankroto procedūros atveju nustatoma skolininko nemokumo priežastis.

Reorganizavimo proceso tikslas – atsižvelgti į įmonių, kreditorių ir trečiųjų šalių interesus ir apsaugoti jų teises verslo reorganizavimo laikotarpiu. Verslo reorganizavimas reiškia, jog taikomos tam tikros priemonės, kad verslo subjektas įveiktų ekonominius sunkumus, būtų atkurtas jo likvidumas, pagerintas jo pelningumas ir užtikrintas jo tvarus valdymas.

Skolų restruktūrizavimo proceso tikslas – sudaryti lengvesnes sąlygas restruktūrizuoti mokumo problemų turinčio fizinio asmens (skolininko) skolas, kad būtų išspręstos mokumo problemos ir būtų išvengta bankroto procedūros. Vykdamas skolų restruktūrizavimo procesą skolininko finansines prievolės (asmenines skolas) įmanoma restruktūrizuoti pratęsiant prievolės įvykdymo terminą, prievolę įvykdant dalimis arba ją sumažinant.

2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (nauja redakcija) taikymo sritis apima bankroto procedūras ir skolų restruktūrizavimo procesus.

1 Kam gali būti iškelta nemokumo byla?

Pagal Estijos teisę fizinis asmuo yra žmogus, o pagal bankroto teisę nėra skirtumų tarp fizinių asmenų, kurie vykdo komercinę veiklą, ir tų, kurie vykdo profesinę veiklą, t. y. nėra skirtumų tarp savarankiškai dirbančių asmenų ir vartotojų. Juridinis asmuo yra pagal teisės aktus įsteigtas juridinis subjektas. Juridinis asmuo yra arba privatusis juridinis asmuo, arba viešasis juridinis asmuo. Privatusis juridinis asmuo – pagal įstatymą dėl atitinkamos rūšies juridinio asmens privačiais interesais įsteigtas juridinis asmuo. Privatieji juridiniai asmenys yra tikrosios ūkinės bendrijos, paprastosios komandinės ūkinės bendrijos, uždarnosios akcinės bendrovės, atvirosios akcinės bendrovės, komercinės asociacijos, fondai ir ne pelno asociacijos. Viešieji juridiniai asmenys yra valstybė, vietos valdžios institucijos ir kiti pagal atitinkamo juridinio asmens reglamentavimo įstatymą viešaisiais interesais įsteigti juridiniai asmenys.

1. Bankroto procedūra

Bankroto procedūra gali būti inicijuota ir juridiniams, ir fiziniams asmenims, neatsižvelgiant į tai, ar fizinis asmuo yra verslo subjektas. Valstybė ar vietos valdžios institucija negali bankrutuoti.

2. Reorganizavimo procesas

Reorganizavimo procesas inicijuojamas tik privatesiems juridiniams asmenims.

3. Skolų restruktūrizavimo procesas

Skolų restruktūrizavimo procesas inicijuojamas mokumo problemų turintiems fiziniams asmenims.

2 Kokios yra nemokumo bylos iškėlimo sąlygos?

1. Bankroto procedūra

Bankrotas reiškia teismo sprendimu paskelbtą skolininko nemokumą. Taigi, pirmoji pagrindinė sąlyga bankroto procedūrai inicijuoti – tai, kad skolininkas yra nemokus.

Skolininkas yra nemokus, jeigu skolininkas negali patenkinti kreditorių reikalavimų ir dėl skolininko finansinės padėties šis nepajėgumas nėra laikinas. Skolininkas, kuris yra juridinis asmuo, taip pat yra nemokus, jeigu skolininko turto nepakanka jo prievolėms padengti ir dėl skolininko finansinės padėties tas nepakankamumas nėra laikinas. Jeigu prašymą inicijuoti bankrotą pateikia skolininkas, teismas skelbia bankrotą ir tuo atveju, jeigu tikėtina, kad skolininkas taps nemokiu ateityje. Jeigu prašymą inicijuoti bankrotą pateikia skolininkas, skolininko nemokumas preziumuojamas.

Antroji pagrindinė sąlyga bankroto procedūrai inicijuoti yra skolininko arba kreditoriaus pateikiamas prašymas inicijuoti bankrotą. Be to, mirus skolininkui, skolininko teisių perėmėjas, skolininko testamentu vykdytojas arba skolininko turto administratorius gali pateikti prašymą iškelti bankrotą skolininko turto atžvilgiu. Šiuo atveju prašymui iškelti bankrotą taikomos skolininkų prašymus iškelti bankrotą reglamentuojančios nuostatos. Teisės aktuose nustatytais atvejais prašymus iškelti bankrotą gali pateikti ir kiti asmenys; tokiais atvejais tiems asmenims taikomos kreditorius reglamentuojančios nuostatos, jeigu teisės aktais nenustatyta kitaip.

Jeigu prašymą inicijuoti bankrotą pateikia skolininkas, prašyme inicijuoti bankrotą jis turi pagrįsti savo nemokumą. Jeigu prašymą inicijuoti bankrotą pateikia kreditorius, prašyme inicijuoti bankrotą kreditorius turi pagrįsti skolininko nemokumą ir įrodyti keliamą reikalavimą.

Teismas gali reikalauti, kad prašymą teikiantis kreditorius sumokėtų teismo nustatytą sumą kaip teismo užstatą laikinojo patikėtinio atlygiui ir išlaidoms padengti, jeigu yra priežasčių manyti, kad bankrutuojančio asmens turto jiems padengti nepakanka. Jeigu kreditorius užstato nepateikia, procedūra baigiama. Jeigu prašymą teikiantys kreditoriai dirba nemokiam darbdaviui ir negali sumokėti nustatytos užstato sumos, kad būtų galima tęsti bankroto procedūrą, jie turi teisę prašyti, kad valstybė jiems skirtų nemokumo išmoką (per *Eesti Töötukassa* [Estijos nedarbo draudimo fondą]).

Teismas atsisako priimti kreditoriaus prašymą inicijuoti bankrotą, jeigu prašyme inicijuoti bankrotą neatskleidžiama, kad prašymą teikiantis asmuo turi reikalavimą skolininkui, prašyme inicijuoti bankrotą nepagrindžiamas skolininko nemokumas arba prašymas inicijuoti bankrotą grindžiamas reikalavimu, kuriam taikomas reorganizavimo planas arba skolų restruktūrizavimo planas. Teismas taip pat atsisako priimti prašymą inicijuoti bankrotą, jeigu esama kitų Civilinio proceso kodekse numatytų pagrindų.

Iki bankroto paskelbimo ir bankroto procedūros inicijavimo vyksta vadinamasis preliminarusis procesas. Jeigu teismas nusprendžia priimti prašymą inicijuoti bankrotą, jis skiria laikinąjį patikėtinį. Teismas, atsižvelgdamas į skolininko finansinę padėtį, taip pat gali atsakyti skirti laikinąjį patikėtinį ir paskelbti skolininką bankrutavusiu. Jeigu teismas laikinojo patikėtinio neskiria, procedūra pagal prašymą inicijuoti bankrotą nebevykdoma ir byla baigiama. Laikinis patikėtinis nustato skolininko turtą, įskaitant skolininko prievoles ir priverstinio vykdymo procesą skolininko turto atžvilgiu, ir patikrina, ar skolininko turto pakanka bankroto procedūros sąnaudoms ir išlaidoms padengti. Laikinis patikėtinis pateikia skolininko finansinės padėties, mokumo ir skolininko verslo veiklos tęstinumo perspektyvų vertinimą, o jeigu skolininkas yra juridinis asmuo – taip pat skolininko atgaivinimo vertinimą, užtikrina, kad būtų areštuojamas skolininko turtas ir kt. Iš laikinojo patikėtinio veiksmų turi paaiškėti, ar prašymas inicijuoti bankrotą yra tenkintinas ar atmestinas.

Teismas, neatsižvelgdamas į skolininko nemokumą, baigia procesą jį nutraukdamas ir neskelbdamas bankroto, jeigu skolininko turto nepakanka bankroto procedūros sąnaudoms ir išlaidoms padengti ir jeigu neįmanoma išieškoti ar susigrąžinti turto iš valdymo organo nario arba neįmanoma jam pateikti reikalavimo.

Bankrotą teismas skelbia sprendimu (sprendimu dėl bankroto). Sprendime dėl bankroto turi būti nurodytas bankroto paskelbimo laikas. Bankroto procedūra inicijuojama bankroto paskelbimu.

Jeigu teismas skelbia bankrotą, jis nedelsdamas paskelbia atitinkamą pranešimą (pranešimą apie bankrotą) oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded* (oficialūs skelbimai).

Sprendimas dėl bankroto yra nedelsiant vykdytinas. Sprendimo dėl bankroto vykdymas negali būti stabdomas ar atidedamas ir negali būti keičiamas teisės aktais numatytas sprendimo dėl bankroto vykdymo būdas ar tvarka. Jeigu sprendimą dėl bankroto panaikina aukštesnės instancijos teismas, tai neturi poveikio patikėtinio atliktų arba jo atžvilgiu atliktų teisinių veiksmų galiojimui. Skolininkas ir prašymą teikiantis kreditorius per 15 dienų nuo pranešimo apie bankrotą paskelbimo gali apskųsti sprendimą dėl bankroto apeliacine tvarka. Skolininkas ir prašymą inicijuoti bankrotą teikiantis asmuo Aukščiausiajam Teismui gali apskųsti apygardos teismo nutartį dėl apeliacinio skundo, kuriuo skundžiamas sprendimas. Patikėtinis negali teikti apeliacinio skundo skolininko vardu ar atstovauti skolininkui apeliacinio skundo nagrinėjimo posėdyje.

Jeigu vykstant bankroto procedūrai skelbiamas pranešimas arba procesinis dokumentas, tas pranešimas arba procesinis dokumentas turi būti skelbiamas oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded*. Teismas gali oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded* paskelbti pranešimą dėl prašymo inicijuoti bankrotą nagrinėjimo posėdžio laiko ir vietos. Pranešimą dėl sprendimo dėl bankroto, kuriuo skolininkas paskelbiamas bankrutavusiu (pranešimas dėl bankroto), teismas nedelsdamas skelbia oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded*.

2. Reorganizavimo procesas

Kad būtų pradėtas verslo reorganizavimo procesas, įmonė teikia atitinkamą prašymą.

Teismas pradeda reorganizavimo procesą, jeigu reorganizavimo prašymas atitinka Civilinio proceso kodekso ir Reorganizavimo įstatymo reikalavimus ir jeigu įmonė pateikė pagrįstą argumentą, jog:

1. tikėtina, kad įmonė ateityje taps nemoki;
2. verslui reikalingas reorganizavimas;
3. po reorganizavimo tikėtinas tvarus verslo valdymas.

Reorganizavimo procesas neinicijuojamas, jeigu:

1. įmonei yra inicijuota bankroto procedūra;
2. yra priimtas teismo sprendimas dėl privalomo įmonės likvidavimo arba vykdomas papildomas likvidavimas;
3. nuo įmonės reorganizavimo proceso pabaigos praėjo mažiau nei dveji metai.

Kai įmonė prašo reorganizuoti verslą, teismas taip pat gali atsakyti priimti prašymą, jeigu įmonė nepateikė pagrįsto argumento, kad verslui reikalingas reorganizavimas ir kad po reorganizavimo tikėtinas tvarus verslo valdymas.

Teismas, gavęs prašymą pradėti reorganizavimą, per septynias dienas priima sprendimą dėl reorganizavimo ir inicijuoja reorganizavimo procedūrą.

Be kita ko, sprendime dėl reorganizavimo nurodoma:

1. asmens, kuris paskirtas reorganizavimo patarėju, duomenys;
2. terminas, iki kurio turi būti priimtas reorganizavimo planas;
3. terminas, iki kurio reorganizavimo planas turi būti pateiktas patvirtinti teismui (neturi būti ilgesnis kaip 60 dienų);
4. suma, kurią turi pervesti įmonė į šiuo tikslu nurodytą sąskaitą kaip užstatą reorganizavimo patarėjo pradiniam atlygiui ir išlaidoms padengti, ir terminas, iki kurio įmonė ją privalo sumokėti.

Reorganizavimo proceso inicijavimo pasekmės:

1. teismas sustabdo priverstinio vykdymo procesus įmonės turto atžvilgiu, kol bus patvirtintas reorganizavimo planas arba bus baigtas reorganizavimo procesas, išskyrus atvejus, kai priverstinio vykdymo procesas vykdomas dėl reikalavimo, kilusio iš darbo santykių, arba reikalavimo mokėti išlaikymą;
2. delspinigių už mokėjimo įsipareigojimų neįvykdymą arba laipsniškai didėjančios sutartinės baudos už įmonei pateiktą reikalavimą skaičiavimas sustabdomas, kol bus patvirtintas reorganizavimo planas;
3. šį klausimą nagrinėjantis teismas, gavęs įmonės prašymą ir prie jo pridėtą reorganizavimo patarėjo pritarimą, sustabdo teismo procesą dėl finansinio reikalavimo įmonei, kol bus patvirtintas reorganizavimas arba bus baigtas reorganizavimo procesas, išskyrus atvejus, kai pateiktas iš darbo santykių kylantis reikalavimas arba reikalavimas mokėti išlaikymą, dėl kurio dar nepriimtas teismo sprendimas;
4. jeigu kreditorius pateikia prašymą inicijuoti bankrotą, juo remdamasis teismas atideda bet kokį sprendimą dėl bankroto procedūros inicijavimo, kol bus patvirtintas reorganizavimo planas arba bus baigtas reorganizavimo procesas.

Jeigu teismas nusprendžia inicijuoti reorganizavimo procesą ir priima sprendimą dėl reorganizavimo, reorganizavimo patarėjas nedelsdamas siunčia kreditoriams pranešimą apie reorganizavimą, kuriuo jiems praneša apie reorganizavimo proceso inicijavimą ir nurodo skolų sąrašą išvardytas jų reikalavimų įmonei sumas.

3. Skolų restruktūrizavimo procesas

Skolų restruktūrizavimo procesu skolininkui sudaromos sąlygos restruktūrizuoti savo finansines prievoles. Laikoma, kad skolininkas turi mokumo problemų, jeigu jis negali arba, tikėtina, negalės įvykdyti savo prievolių suėjus jų terminui.

Kad būtų inicijuotas skolų restruktūrizavimo procesas, skolininkas teismui teikia atitinkamą prašymą, prie jo, be kitų dalykų, pridėdamas skolų restruktūrizavimo planas, kuriame nurodomos restruktūrizuotinos prievolės, restruktūrizavimo būdas ir restruktūrizavimo plano įgyvendinimo terminas. Prieš teismui pateikdamas prašymą restruktūrizuoti skolas, skolininkas turi imtis reikiamų neteisminio skolų restruktūrizavimo veiksmų.

Teismas priima prašymą restruktūrizuoti skolas, jeigu jis atitinka Civilinio proceso kodekse ir Skolų restruktūrizavimo ir skolų apsaugos įstatyme išdėstytus reikalavimus. Nutartis dėl prašymo priėmimo perduodama skolininkui ir visiems kreditoriams, kurių reikalavimus skolininkas siekia restruktūrizuoti. Nutartis taip pat skelbiama oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded*.

Teismas nepriima prašymo restruktūrizuoti skolas, jeigu:

1. skolininkas yra paskelbtas bankrutavusiu;
2. dešimties metų laikotarpiu iki prašymo pateikimo teismas yra tenkinęs skolininko prašymą restruktūrizuoti skolas arba skolininko prašymą atleisti nuo skolų vykdant bankroto procedūrą;
3. skolininkas neturi mokumo problemų arba jas akivaizdžiai galima išspręsti nerestruktūrizuojant skolų – be kita ko, parduodant tiek skolininko turto skoloms padengti, kiek iš skolininko pagrįstai galima tikėtis;
4. prašymas arba jo priedai neatitinka teisinių reikalavimų.

Teismas gali atsisakyti priimti prašymą restruktūrizuoti skolas, jeigu:

1. nėra tikėtina, kad skolininko siūlomas skolų restruktūrizavimo planas bus patvirtintas arba jo bus laikomasi, atsižvelgiant, be kitų dalykų, į skolininko mokumą trejų metų laikotarpiu iki prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo ir į skolininko gebėjimą imtis pagrįstai pelningos veiklos skolų restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpiu, įvertinant skolininko amžių, profesiją ir išsilavinimą;
2. prieš teismui pateikdamas prašymą restruktūrizuoti skolas, skolininkas nesiėmė reikiamų neteisminio skolų restruktūrizavimo veiksmų;

3. skolininkas tyčia arba dėl didelio aplaidumo pateikė iš esmės neteisingą arba ne visą informaciją apie savo turtą, pajamas, kreditorius ar prievoles;
4. skolininkas atsisako priesaika patvirtinti pateiktos informacijos teisingumą arba suteikti teismo prašomą papildomą informaciją;
5. skolininkas yra nuteistas už nusikaltimą, susijusį su bankroto procedūra ar priverstinio vykdymo procesu, mokestinį nusikaltimą arba konkrečiai su įmonėmis susijusį nusikaltimą ir informacija apie apkaltinamąjį nuosprendį nėra pašalinta iš informacijos apie teistumą duomenų bazės;
6. trejų metų laikotarpiu iki prašymo pateikimo arba po prašymo pateikimo skolininkas tyčia arba dėl didelio aplaidumo pateikė neteisingą arba ne visą informaciją apie savo finansinę padėtį siekdamas gauti pagalbą arba kitas lengvatas iš valstybės, vietos valdžios institucijos ar fondo arba siekdamas nuslėpti mokesčius;
7. skolininkas akivaizdžiai tyčia sudarė sandorius, kenkiančius kreditorių interesams.

Jeigu teismas, nagrinėdamas skolininko prašymą, nusprendžia, kad skolų restruktūrizavimo procesas inicijuotinas, teismas nutartį dėl prašymo priėmimo perduoda skolininkui ir visiems kreditoriams, kurių reikalavimus skolininkas siekia restruktūrizuoti. Nutartis taip pat skelbiama oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded*.

---Jeigu prašymas restruktūrizuoti skolas priimamas, delspinigių už mokėjimo įsipareigojimų neįvykdymą arba periodiškai didėjančios sutartinės baudos pagal reikalavimą skolininkui skaičiavimas sustabdomas, kol bus patvirtintas restruktūrizavimo planas arba bus baigtas procesas. Ši nuostata netaikoma reikalavimams, kurių skolininkas nesiekia restruktūrizuoti. Jeigu prašymas priimamas, kreditorius, remdamasis finansinės prievolės pažeidimu, padarytu iki prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo, negali nutraukti su skolininku sudarytos sutarties, pagal kurią kyla reikalavimai, kuriuos skolininkas siekia restruktūrizuoti, arba šiais pagrindais atsisakyti vykdyti savo prievoles. Bet koks susitarimas, pagal kurį kreditorius gali nutraukti sutartį, kai pateikiamas prašymas restruktūrizuoti skolas arba patvirtinamas skolų restruktūrizavimo planas, yra niekinis. Kai bus priimtas prašymas, teismas sustabdytų priverstinio vykdymo procesą (arba privalomo vykdymo procesą), kuriuo siekiama išieškoti lėšas iš skolininko turto, kol bus patvirtintas skolų restruktūrizavimo planas arba bus baigtas procesas. Teismas taip pat gali sustabdyti teismo procesą, kuriame nagrinėjamas finansinis ieškinys skolininkui, dėl kurio dar nepriimtas sprendimas, atšaukti ieškinio užtikrinimo priemones, įskaitant banko sąskaitos blokavimą, ir uždrausti kreditoriams naudotis savo teisėmis, kylančiomis iš skolininko pateikto užstato, įskaitant teises, kylančias iš įkeisto turto pardavimo arba prašymo jį parduoti.

3 Kokia nuosavybė sudaro nemokaus subjekto turto dalį? Kaip tvarkomas turtas, kurį skolininkas įgijo arba kuris jam perduotas po to, kai buvo iškelta nemokumo byla?

Kai paskelbiamas bankrotas, skolininko turtas tampa bankrutuojančio asmens turtu ir skolininko teisė administruoti bankrutuojančio asmens turtą ir juo disponuoti perduodama bankroto patikėtiniui.

Pagal sprendimą dėl bankroto skolininko turtas tampa bankrutuojančio asmens turtu ir naudojamas kaip turtas, skirtas kreditorių reikalavimams patenkinti ir bankroto procedūrai įvykdyti. Bankrutuojančio asmens turtas yra skolininko turtas bankroto paskelbimo metu ir turtas, kurį skolininkas susigražina, išieško arba įgyja vykstant bankroto procedūrai. Į bankrutuojančio asmens turtą neįtraukiamas skolininko turtas, iš kurio pagal teisės aktus negali būti tenkinamas mokėjimo reikalavimas.

Turtas, iš kurio pagal teisės aktus negali būti tenkinamas mokėjimo reikalavimas, reglamentuojamas Priverstinio vykdymo proceso kodekse. Teisės aktuose nustatytas nebaigtinis neareštuotinių objektų sąrašas. Pagrindinis neareštuotinių objektų sąrašo tikslas – užtikrinti skolininkui minimalią socialinę apsaugą. Draudimas parduoti neareštuotinę turtą taip pat kyla iš poreikio apsaugoti kitas pagrindines teises: teisę laisvai pasirinkti veiklos sritį, profesiją ir pareigas, teisę vykdyti verslą, teisę įgyti išsilavinimą, religijos laisvę, privataus ir šeimos gyvenimo apsaugą ir kt. Be to, tam tikrų objektų areštas prieštarauja priimtiems moralės principams.

Pagal Estijos teisės aktus apribojimai taip pat taikomi pajamų areštui; pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad pagal skolininko atžvilgiu vykdomo proceso sąlygas skolininkas pragyvenimui turėtų minimalią lėšų sumą, reikalingą jam ir nuo jo priklausantiems asmenims.

Paskelbus bankrotą, visi skolininko veiksmai, kuriais disponuojama bankrutuojančio asmens turtu priklausančiais objektais, yra niekiniai. Disponavimo veiksmu kitos šalies perduotas turtas gražinamas tai šaliai, jeigu tas turtas yra išlaikytas kaip bankrutuojančio asmens turto dalis, arba išmokama kompensacija, jeigu perdavus turtą padidėja bankrutuojančio asmens turtas. Jeigu skolininkas savo būsimus reikalavimus perdavė prieš paskelbiant bankrotą, perdavimo veiksmai tampa niekiniai, kai reikalavimų, kilusių po bankroto paskelbimo, atžvilgiu paskelbiamas bankrotas. Skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, gavęs patikėtinio sutikimą, gali disponuoti bankrutuojančio asmens turtu. Be patikėtinio sutikimo atlikti disponavimo veiksmai yra niekiniai.

Paskelbus bankrotą, į bankrutuojančio asmens turtą įtrauktos prievolės, kuri turi būti įvykdyta skolininkui, vykdymą gali priimti tik patikėtinis. Jeigu prievolė buvo įvykdyta skolininko naudai, prievolė laikoma įvykdyta tik tuo atveju, jei prievolei įvykdyti perduodamas turtas lieka bankrutuojančiam asmeniui arba perdavus turtą padidėja bankrutuojančio asmens turtas. Jeigu prievolė

buvo įvykdyta skolininko naudai iki pranešimo apie bankrotą paskelbimo, prievolė laikoma įvykdyta, jeigu prievolę įvykdęs asmuo prievolės įvykdymo metu nežinojo ir neturėjo žinoti apie bankroto paskelbimą.

4 Kokius įgaliojimus atitinkamai turi skolininkas ir nemokumo specialistas?

Kai paskelbiamas bankrotas, skolininkas, jei yra fizinis asmuo, netenka teisės sudaryti sandorių, susijusių su bankrutuojančio asmens turtu, o skolininkas, kuris yra juridinis asmuo, netenka teisės sudaryti bet kokių sandorių.

Skolininkas suteikia teismui, patikėtiniui ir bankroto komitetui informaciją, kuri jiems reikalinga bankroto procedūrai vykdyti, ypač susijusių su skolininko turtu, įskaitant prievoles, ir verslo ar profesinę veiklą. Skolininkas privalo pateikti patikėtiniui bankroto paskelbimo dieną buvusio skolininko turto, įskaitant įsipareigojimus, balansą ir aprašą.

Teismas gali pareikalauti, kad skolininkas teisme prisiektų, jog teismui pateikta informacija apie turta, skolas, verslo ar profesinę veiklą, remiantis skolininko žiniomis, yra teisinga.

Skolininkas turi teikti pagalbą savo pareigas vykdančiam laikinajam patikėtiniui ir patikėtiniui.

Paskelbus bankrotą, dar neprisiekęs skolininkas negali išvykti iš Estijos be teismo leidimo.

Teismas gali skirti skolininkui baudą, privalomą dalyvavimą arba areštą, jeigu nesilaikoma teismo įsakymo arba siekdamas užtikrinti, kad būtų įvykdytas teisės aktais nustatytas įpareigojimas.

Skolininkas turi teisę išnagrinėti patikėtinio turimą dokumentaciją ir teismo dokumentaciją bankroto byloje. Dėl pagrįstų priežasčių patikėtinis gali nepatenkinti skolininko prašymo išnagrinėti į patikėtinio dokumentaciją įtrauktą dokumentą, jeigu tai pakenktų bankroto procedūros vykdymui.

Bankroto patikėtinis

- Bankroto patikėtinis sudaro sandorius dėl bankrutuojančio asmens turto ir atlieka kitus veiksmus. Patikėtinio veiksmais sukuriama teisė ir prievolės priklauso skolininkui. Patikėtinis, vykdydamas savo pareigas, vietoje skolininko dalyvauja teismo procese kaip ginčų, susijusių su bankrutuojančio asmens turtu, šalis.
- Kai paskelbiamas bankrotas, skolininko teisė administruoti bankrutuojančio asmens turta ir juo disponuoti perduodama bankroto patikėtiniui. Vykstant skolininko, kuris yra juridinis asmuo, bankroto procedūrai, patikėtinis gali sudaryti bet kokius sandorius ir atlikti bet kokius teisinius veiksmus su bankrutuojančio asmens turtu. Skolininko, kuris yra fizinis asmuo, bankroto atveju patikėtinis gali sudaryti tik tokius sandorius ir atlikti tokius teisinius veiksmus su bankrutuojančio asmens turtu, kurie yra reikalingi bankroto procedūros tikslui pasiekti ir patikėtinio pareigoms įvykdyti.
- Patikėtinis gina visų kreditorių ir skolininko teises ir interesus ir užtikrina, kad bankroto procedūra vyktų teisėtai, greitai ir finansiškai pagrįstai. Patikėtinis turi vykdyti savo įpareigojimus taip rūpestingai, kaip to tikimasi iš kruopštaus ir sąžiningo patikėtinio, ir atsižvelgti į visų kreditorių ir skolininko interesus.
- Patikėtinis nustato kreditorių reikalavimus, administruoja bankrutuojančio asmens turta, organizuoja jo formavimą, pardavimą ir kreditorių reikalavimų patenkinimą iš bankrutuojančio asmens turto; nustato skolininko nemokumo priežastis ir nemokumo susidarymo laiką; pririekus pasirūpina, kad būtų tęsiama skolininko verslo veikla; pririekus atlieka skolininko, kuris yra juridinis asmuo, likvidavimą; teisės aktuose nustatytais atvejais teikia informaciją kreditoriams ir skolininkui; teikia ataskaitas apie jų veiklą ir informaciją apie bankroto procedūrą teismui, priežiūros pareigūnui ir bankroto komitetui; vykdo kitus teisės aktuose nustatytus įpareigojimus. Jeigu skolininko nemokumas kilo dėl didelės valdymo klaidos, patikėtinis už klaidą atsakingam asmeniui privalo pateikti reikalavimą atlyginti žalą iš karto, kai tampa akivaizdūs pakankami pagrindai pateikti reikalavimą. Patikėtinis turi ne tik teisės aktuose numatytas patikėtinio teises, bet ir laikinojo patikėtinio teises.

5 Kokiomis sąlygomis galima remtis įskaitymais?

Pagal Estijos bankroto procedūrą leidžiama įskaityti reikalavimus. Vykstant bankroto procedūrai, reikalavimų įskaitymui taikomos šios sąlygos:

1. įskaitytini reikalavimai turi būti finansinės prievolės arba kitokios tos pačios rūšies prievolės;
2. kreditorius turi būti įgijęs teisę įvykdyti savo prievolę, o skolininkas turi būti įgijęs pareigą įvykdyti savo prievolę;
3. kreditorius iki galutinio paskirstymo pasiūlymo pateikimo teismui turi skolininkui pareikšti apie įskaitymą, o šis pareiškimas neturi būti sąlyginis, jame neturi būti nustatytas terminas;
4. kreditorius teisę įskaityti savo reikalavimą į skolininko reikalavimą turi būti įgijęs iki bankroto paskelbimo.

Jeigu skolininko reikalavimas priklausė nuo atidedamosios sąlygos arba bankroto paskelbimo metu dar nebuvo suėjęs jo terminas, arba jis nebuvo skirtas tos pačios rūšies prievolėms įvykdyti, reikalavimą galima įskaityti tik tuo atveju, jei atidedamoji sąlyga atsirado, skolininko reikalavimo terminas suėjo arba prievolės tapo tos pačios rūšies prievolėmis. Įskaityti reikalavimo neleidžiama, jeigu skolininko reikalavimo atidedamoji sąlyga atsiranda arba reikalavimo terminas sueina, kol kreditorius dar negali įskaityti reikalavimo.

Jeigu kreditoriaus reikalavimas baigė galioti, vis tiek galima tą reikalavimą įskaityti, jeigu įskaitymo teisė atsirado iki reikalavimo galiojimo pabaigos. Kreditorius taip pat gali įskaityti reikalavimą, atsiradusį dėl to, kad skolininkas nesilaikė sutarties, o patikėtinis po bankroto paskelbimo atsisakė skolininko prievolės. Jeigu sutartinės prievolės objektas yra dalomas, o kreditorius iki bankroto paskelbimo iš dalies įvykdė savo prievolę, kreditorius gali į skolininko finansinę prievolę įskaityti įvykdytą kreditoriaus prievolės dalį. Jeigu skolininkas yra gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomotojas, o gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomininkas iš anksto sumokėjo skolininkui nekilnojamojo turto ar patalpų nuompinigių, tai laikoma reikalavimu skolininkui dėl nepagrįsto praturtėjimo, kurį gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomininkas gali įskaityti į skolininko reikalavimą gyvenamosios arba komercinės patalpos nuomininkui, o gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomininkas taip pat gali įskaityti reikalavimą atlyginti žalą dėl sutarties nutraukimo nesuėjęs terminui arba dėl sutarties atsisakymo.

Vykstant bankroto procedūrai perleidimo būdu įgytą reikalavimą galima įskaityti tik tuo atveju, jei reikalavimas buvo perleistas ir skolininkui apie tai buvo pranešta raštu ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki bankroto paskelbimo. Perleidimo būdu įgyto reikalavimo skolininkui negalima įskaityti, jeigu reikalavimas buvo perleistas trejų metų laikotarpiu iki laikinojo patikėtinio paskyrimo ir skolininkas tuo metu buvo nemokus, o reikalavimą įgijęs asmuo reikalavimo perleidimo metu žinojo arba turėjo žinoti apie nemokumą.

Reikalavimai, kurie negali būti įskaitomi – tai reikalavimai mokėti išlaikymą, reikalavimai atlyginti žalą sveikatai arba žalą dėl asmens mirties, taip pat reikalavimai dėl neteisėto ir tyčinio žalos padarymo, kuriuos kita šalis turi šaliai, prašančiai įskaitymo; kitos šalies reikalavimai, kurie, remiantis teisės aktais, negali būti pateikti kaip reikalavimai atlikti mokėjimą; areštuotas reikalavimas įskaityti šalies reikalavimą kitai šaliai, jeigu įskaitymo prašanti šalis reikalavimą įgijo po arešto arba jei jos reikalavimo terminas suėjo po arešto ir po areštuoto reikalavimo termino; reikalavimas, dėl kurio kita šalis gali pateikti prieštaravimų, arba kitos šalies reikalavimas, kurio įskaityti neleidžiama kitais teisės aktuose nustatytais pagrindais.

Įskaitymai nėra atskirai reglamentuojami reorganizavimo procesų ir skolų restruktūrizavimo procesų atveju, taigi, jiems taikoma Prievolių teisės įstatyme nustatyta bendra tvarka.

6 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės esamoms sutartims, kuriose skolininkas yra viena iš šalių?

Bankroto procedūra

Patikėtinis turi teisę įvykdyti neįvykdytą prievolę, kylančią iš skolininko sudarytos sutarties, ir reikalauti, kad kita šalis įvykdytų savo prievolės, arba atsisakyti iš sutarties kylančios skolininko prievolės, jeigu teisės aktuose nenumatyta kitaip. Patikėtinis negali atsisakyti skolininko prievolės, kylančios iš sutarties, jeigu prievolė yra užtikrinta išankstiniu pranešimu, įtrauktu į žemės registrą. Jeigu patikėtinis toliau vykdo skolininko prievolę arba pateikia pranešimą, kad ketina ją vykdyti, kita sutarties šalis toliau vykdo savo prievolės. Šiuo atveju patikėtinis netenka teisės atsisakyti vykdyti skolininko prievolę. Jeigu patikėtinis reikalauja, kad kita sutarties šalis laikytųsi sutarties, kita šalis gali reikalauti, kad patikėtinis užtikrintų skolininko prievolės vykdymą. Kita šalis gali atsisakyti vykdyti savo prievolę, atsisakyti sutarties arba nutraukti sutartį pirma laiko, kol patikėtinis neužtikrino skolininko prievolės įvykdymo. Kitos šalies reikalavimas skolininkui, kilęs iš prievolės, vykdomos po to, kai patikėtinis pareikalavo, kad kita šalis vykdytų savo prievolę, yra konsoliduota prievolė. Jeigu patikėtinis po bankroto paskelbimo atsisakė skolininko prievolės, kita sutarties šalis gali pateikti reikalavimą dėl sutarties nesilaikymo kaip bankroto procedūros kreditorė. Jeigu sutartinės prievolės objektas yra dalomas, o kita šalis iki bankroto paskelbimo iš dalies įvykdė savo prievolę, kita šalis gali reikalauti, kad būtų įvykdyta skolininko finansinės prievolės dalis, atitinkanti kitos šalies prievolės dalį, įvykdytą tik jai būnant bankroto procedūros kreditorė.

Teisės aktuose tam tikrų rūšių sutartims taip pat numatyti specialūs atvejai:

1. jeigu skolininkas iki bankroto paskelbimo pardavė kilnojamąjį turtą su nuosavybės teisės išlaikymu ir perdavė kilnojamąjį turtą valdyti pirkėjui, pirkėjas turi teisę reikalauti, kad pardavimo sutarties būtų laikomasi. Šiuo atveju patikėtinis negali atsisakyti skolininko prievolių, kylančių iš pardavimo sutarties;
2. gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomotojo bankrotas nėra pagrindas nutraukti gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomos sutartį, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip. Jeigu gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomos sutartyje bankrotas numatytas kaip sutarties nutraukimo pagrindas, patikėtinis gali nutraukti sutartį pirma laiko per vieną mėnesį arba per trumpesnę laiką, jeigu tai nustatyta sutartyje. Gyvenamojo būsto nuomotojo bankrotas nėra pagrindas nutraukti gyvenamojo

būsto nuomos sutartį. Jeigu iki bankroto paskelbimo skolininkui iš anksto buvo sumokėti nuompinigiai už nekilnojamąjį turtą ar patalpas, gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomininkas gali įskaityti reikalavimą dėl nepagrįsto praturtėjimo į skolininko reikalavimą gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomininkui;

3. gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomininko bankroto atveju gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomotojas gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomos sutartį gali nutraukti tik bendra tvarka, be to, gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomos sutarties negalima nutraukti pirma laiko dėl vėlavimo sumokėti nuompinigius, kurių mokėjimo terminas suėjo iki prašymo inicijuoti bankrotą pateikimo. Patikėtinis turi teisę nutraukti skolininko sudarytą gyvenamosios ar komercinės patalpos nuomos sutartį pirma laiko per vieną mėnesį arba per trumpesnį laiką, jeigu tai nustatyta sutartyje. Jeigu nekilnojamasis turtas ar patalpos iki bankroto paskelbimo nebuvo perduotos skolininkui valdyti, sutarties gali atsisakyti ir patikėtinis, ir kita šalis. Jeigu sutarties atsisakoma arba ji nutraukiama pirma laiko, kita šalis gali reikalauti atlyginti nuostolius, susidariusius dėl sutarties nutraukimo nesuėjus terminui, kaip bankroto proceso kreditorė arba taikant įskaitymą;
4. gyvenamųjų ir komercinių patalpų nuomai taikoma tvarka taip pat taikoma ir skolininko sudarytoms nuomos sutartims.

Patikėtinis turi teisę nuspręsti, ar sutartį vykdyti toliau, ar ją nutraukti, tačiau jeigu kita šalis pateikia patikėtinui pasiūlymą apsispręsti, patikėtinis turi nedelsdamas, ne vėliau kaip per septynias dienas, pranešti, ar jis vykdys skolininko prievolę, ar jos atsisakys. Patikėtinio prašymu teismas gali tą laikotarpį ir pratęsti. Jeigu patikėtinis laiku nepraneša apie prievolės vykdymą arba jos atsisakymą, patikėtinis neturi teisės reikalauti, kad kita šalis laikytųsi sutarties, kol patikėtinis neįvykdė skolininko prievolės.

Kai kurioms skolininko sudarytoms sutartims taip pat gali būti taikoma restitucija. Pavyzdžiui, teismas panaikina sutartis, kurios sudarytos nuo laikinojo patikėtinio skyrimo iki bankroto paskelbimo. Be laiko sąlygos, kita būtina restitucijos sąlyga – tai, kad sutartimi buvo pakenkta kreditorių interesams. Jeigu kreditorių interesams nėra pakenkta ir dėl restitucijos bankrutuojančio asmens turtas nepadidėja, taikyti restitucijos nėra pagrindo.

Paprastai bankrutuojantis skolininkas ar jo patikėtinis neturi teisės daryti sutarčių pakeitimų. Tačiau sutartys gali būti iš dalies keičiamos, jeigu po bankroto paskelbimo pasiekiamas kompromisas. Šiuo atveju skolininkui ir kreditoriams pasiekus susitarimą įmanoma sumažinti skolas arba pratęsti mokėjimo terminą. Tą patį rezultatą taip pat galima pasiekti reorganizavimo procesu arba skolų restruktūrizavimo procesu. Bankroto įstatyme, Reorganizavimo įstatyme ir Skolų restruktūrizavimo įstatyme reikalavimų perleidimas ar prievolių perėmimas atskirai nereglamentuojami, taigi, taikoma Prievolių teisės įstatyme numatyta bendra tvarka.

Reorganizavimo procesas ir skolų restruktūrizavimo procesas

Vykstant reorganizavimo procesui leidžiama restruktūrizuoti sutartis. Kai pateikiamas reorganizavimo prašymas arba patvirtinamas reorganizavimo planas, susitarimas, pagal kurį kreditorius gali nutraukti sutartį, yra niekinis. Pagal reorganizavimo planą negali būti restruktūrizuojamas reikalavimas, kylantis iš darbo sutarties arba iš sandorio dėl išvestinių finansinių priemonių.

Jeigu priimamas prašymas restruktūrizuoti skolas, kreditorius, remdamasis finansinės prievolės pažeidimu, padarytu iki prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo, negali nutraukti su skolininku sudarytos sutarties, pagal kurią kyla reikalavimai, kuriuos skolininkas siekia restruktūrizuoti, arba tais pagrindais atsisakyti vykdyti savo prievolės. Susitarimas, pagal kurį kreditorius gali nutraukti sutartį, kai pateikiamas prašymas restruktūrizuoti skolas arba patvirtinamas skolų restruktūrizavimo planas, yra niekinis. Iš nuolatinės sutarties atsirandančios prievolės, kurios sukuriamos arba kurių vykdymo terminas sueina po prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo, gali būti restruktūrizuojamos vykdant skolų restruktūrizavimo procesą. Restruktūrizavimo plane gali būti numatyta, kad patvirtinus restruktūrizavimo planą baigia galioti kreditavimo susitarimas arba kita nuolatinė sutartis, kurią skolininkas sudarė iki prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo ir kurią skolininkui nustatomos finansinės prievolės, kurių įvykdymo terminas sueina po prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo. Sutarties nutraukimas turi tuos pačius padarinius kaip ir jos nutraukimas pirma laiko dėl skolininko sukeltų aplinkybių. Skolininko prievolės, kylančios dėl sutarties nutraukimo, gali būti iš anksto restruktūrizuotos pagal restruktūrizavimo planą. Jeigu planuojama restruktūrizuoti iš nuomos sutarties kylančias prievolės, nuomotojas, kuris yra kreditorius, gali pirma laiko nutraukti sutartį per savaitę nuo restruktūrizavimo plano patvirtinimo.

7 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės individualių kreditorių iškeltoms byloms (išskyrus nebaigtas nagrinėti bylas)?

Paskelbus bankrotą, bankroto procedūros kreditoriai savo reikalavimus skolininkui gali pateikti tik bankroto procedūros metu. Patikėtinui turi būti pranešama apie visus iki bankroto paskelbimo kilusius jų reikalavimus skolininkui, nesvarbu, koks yra reikalavimų pagrindas ar jų įvykdymo terminai. Jeigu paskelbiamas bankrotas, skolininkui inicijuotas priverstinio vykdymo procesas baigiamas, o kreditorius turi pateikti reikalavimą bankroto patikėtinui.

Vykstant reorganizavimo procesui ir skolų restruktūrizavimo procesui, reorganizavimo plano ir atitinkamai skolų restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpiu naujų procesų negali inicijuoti tik tie kreditoriai, su kurių reikalavimais yra susijęs atitinkamas planas. Reorganizavimo atveju priverstinio vykdymo procesas sustabdomas, išskyrus tuos atvejus, kai priverstinio vykdymo procesu siekiama patenkinti iš darbo santykių kilusį reikalavimą arba reikalavimą mokėti išlaikymą. Vykstant skolų restruktūrizavimo procesui teismas gali nustatyti laikinos teisinės apsaugos priemonę, sustabdydamas priverstinio vykdymo procesą dar iki prašymo

nagrinėjimo ar pateikimo. Priėmęs prašymą, teismas sustabdo priverstinio vykdymo procesą (arba privalomo vykdymo procesą), kuriuo siekiama išieškoti lėšas iš skolininko turto, kol bus patvirtintas skolų restruktūrizavimo planas arba bus baigtas procesas.

8 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės tolesniam bylų, nebaigtų nagrinėti bankroto bylos iškelimo metu, nagrinėjimui?

Bankroto procedūra

Ginčiuose dėl bankrutuojančio asmens turto ar turto, kurį galima įtraukti į bankrutuojančio asmens turtą, skolininko teisė būti teismo proceso šalimi perduodama patikėtiniui. Jeigu ieškinys ar bet kuris kitas pareiškimas, susijęs su bankrutuojančio asmens turtu, kurį skolininkas pareiškia kitam asmeniui arba pateikia jo atžvilgiu, yra nagrinėjamas iki bankroto paskelbimo inicijuotame teismo procese arba jeigu skolininkas dalyvauja teismo procese kaip trečioji šalis, patikėtinis, vykdydamas savo pareigas, gali įstoti į procesą vietoje skolininko. Jeigu patikėtinis žino apie tokį procesą, tačiau į jį neįstoja, skolininkas gali ir toliau atlikti ieškovo, pareiškėjo ar trečiosios šalies funkcijas.

Jeigu iki bankroto paskelbimo inicijuotame teismo procese nagrinėjamas su nuosavybe susijęs reikalavimas skolininkui, tačiau dėl reikalavimo dar nepriimtas sprendimas, teismas šio reikalavimo nenagrinėja ieškiniu inicijuotame procese. Teismas procesą atnaujina ieškovo prašymu, jeigu aukštesnės instancijos teismas panaikino sprendimą dėl bankroto ir įsigaliojo nutartis, kuria atmetamas prašymas inicijuoti bankrotą, arba jeigu bankroto procesas buvo baigtas jį nutraukiant po bankroto paskelbimo.

Jeigu iki bankroto paskelbimo inicijuotame teismo procese skolininkui buvo pateiktas reikalavimas išskirti objektą iš bankrutuojančio asmens turto, teismas šį reikalavimą išnagrinėja. Šiuo atveju bankroto patikėtinis gali įstoti į procesą vietoje skolininko. Patikėtinis turi skolininko, kaip atsakovo, teises ir prievoles. Jeigu patikėtinis į procesą neįstoja, ieškovo prašymu procesas gali būti tęsiamas.

Jeigu skolininkui yra pateiktas su nuosavybe susijęs reikalavimas teismo procese, kuriame priimtą sprendimą dėl reikalavimo galima apskųsti apeliacine tvarka, po bankroto paskelbimo patikėtinis skolininko vardu gali pateikti apeliacinį skundą. Skolininkas gali pateikti apeliacinį skundą patikėtiniui sutikus.

Jeigu teisme yra apskųsta skolininkui taikoma administracinė priemonė, tos administracinės priemonės apskundimo termino skaičiavimas sustabdomas.

Reorganizavimo procesas ir skolų restruktūrizavimo procesas

Kai pateikiamas reorganizavimo prašymas, bylą nagrinėjantis teismas, gavęs įmonės prašymą ir prie prašymo pridėtą reorganizavimo patarėjo pritarimą, gali sustabdyti teismo procesą dėl finansinio reikalavimo įmonei, kol bus patvirtintas reorganizavimo planas arba baigtas reorganizavimo procesas, išskyrus atvejus, kai pateiktas iš darbo santykių kylantis reikalavimas arba reikalavimas mokėti išlaikymą, dėl kurio dar nėra priimtas sprendimas. Priimdamas prašymą restruktūrizuoti skolas, teismas sustabdo procesą dėl finansinio reikalavimo skolininkui, dėl kurio dar nėra priimta sprendimo, kol bus patvirtintas skolų restruktūrizavimo planas arba bus baigtas procesas.

9 Kokie yra pagrindiniai kreditorių dalyvavimo nemokumo bylose elementai?

Kreditorių dalyvavimas bankroto procedūroje

Kreditorius savo reikalavimą gina dalyvaudamas bankroto procedūroje. Kreditoriai privalo pranešti patikėtiniui ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie bankrotą paskelbimo oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded* apie visus iki bankroto paskelbimo kilusius savo reikalavimus skolininkui, nesvarbu, kokie būtų reikalavimų įvykdymo pagrindai ar terminai. Patikėtiniui apie reikalavimą pranešama raštišku pareiškimu (reikalavimo įrodymu). Kreditoriai savo reikalavimus turi ginti visuotiniame kreditorių susirinkime (reikalavimų gynimo posėdyje). Teisės į užstatą ginamos kartu su reikalavimais, kurie jomis užtikrinami. Reikalavimas, jo tenkinimo eilė ir teisė į užstatą, kuriuo jis užtikrinamas, laikomi patvirtintais, jeigu nei patikėtinis, nei kuris nors kreditorius dėl jų nepareiškia prieštaravimo reikalavimų gynimo posėdyje. Reikalavimų gynimo posėdyje patvirtintų reikalavimų arba jų tenkinimo eilės vėliau ginčyti negalima.

Kiekvienas kreditorius ne tik teikia savo reikalavimą ir jį gina, bet, dalyvaudami visuotiniame kreditorių susirinkime, dalyvauja ir bankroto procedūroje. Visuotinis kreditorių susirinkimas yra kompetentingas tvirtinti patikėtinį, rinkti bankroto komitetą, spręsti dėl skolininko verslo tąšos arba likvidavimo, spręsti dėl skolininko likvidavimo (jeigu skolininkas yra juridinis asmuo), sudaryti kompromisą, tiek, kiek leidžiama teisės aktais, spręsti su bankrutuojančio asmens turto pardavimu susijusius klausimus, ginti reikalavimus, priimti sprendimus dėl skundų, susijusių su patikėtinio veikla, priimti sprendimus dėl bankroto komiteto narių atlygio ir dėl kitų teisės aktuose nustatytai visuotinio kreditorių susirinkimo kompetencijai priklausančių klausimų. Jeigu visuotinis kreditorių susirinkimas nusprendžia rinkti bankroto komitetą, pastarasis, be kitų dalykų, privalo ginti visų kreditorių interesus vykstant bankroto procedūrai.

Kreditorių dalyvavimas reorganizavimo procese

Reorganizavimo patarėjas nedelsdamas praneša kreditoriams apie reorganizavimo proceso inicijavimą ir nurodo skolų sąrašė išvardytas jų reikalavimų įmonei sumas. Šiuo tikslu patarėjas pateikia kreditoriams pranešimą apie reorganizavimą. Jeigu kreditorius, kurio reikalavimą siekiama restruktūrizuoti pagal reorganizavimo planą, nesutinka su pranešime apie reorganizavimą išdėstyta informacija, kreditorius per pranešime apie reorganizavimą nustatytą laiką reorganizavimo patarėjui pateikia raštišką pareiškimą, kuriame nurodo, kokiais klausimais jis nesutinka su pranešime apie reorganizavimą išdėstytu reikalavimu, ir pateikia šių aplinkybių įrodymus. Jeigu iki nurodytos datos pareiškimas nepateikiamas, laikoma, kad kreditorius sutiko su reikalavimo suma. Jeigu reorganizavimo patarėjas nesutinka su kreditoriaus pareiškime išdėstytu teiginiu, jis nedelsdamas pateikia pareiškimą su įrodymais teismui ir pagrindžia, kodėl nesutinka su pareiškime išdėstyta informacija. Reorganizavimo patarėjas savo teiginius pagrindžia. Remdamasis pateiktais teiginiais ir įrodymais, teismas priima sprendimą dėl kreditoriaus pagrindinio reikalavimo ir pretenzijos į užtikrinimo priemonę, taip pat dėl užtikrinimo priemonės ir jos taikymo srities.

Kreditorių dalyvavimas skolų restruktūrizavimo procese

Skolų restruktūrizavimo procesas siejamas su kreditoriais, kurių reikalavimų skolininkui terminas suėjo iki prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo. Teismas sprendžia, ar priimti prašymą restruktūrizuoti skolas, teismas prireikus taip pat gali išklausti kreditoriaus nuomonę ir paprašyti papildomos informacijos ar dokumentų. Nutartis dėl prašymo priėmimo perduodama skolininkui ir visiems kreditoriams, kurių reikalavimus skolininkas siekia restruktūrizuoti. Jeigu prašymas priimamas, kreditorius, remdamasis finansinės prievolės pažeidimu, padarytu iki prašymo restruktūrizuoti skolas pateikimo, negali nutraukti su skolininku sudarytos sutarties, pagal kurią kyla reikalavimai, kuriuos skolininkas siekia restruktūrizuoti, arba atsisakyti tais pagrindais vykdyti savo prievoles. Perduodamas kreditoriui restruktūrizavimo planą, teismas jam suteikia bent dviejų savaičių, tačiau ne daugiau kaip keturių savaičių terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo restruktūrizavimo plano gavimo dienos, per kurį galima pareikšti nuomonę teismui arba patarėjui. Kreditorius pareiškia nuomonę, ar jis sutinka su skolininko informacija apie reikalavimą ir užtikrinimo priemonę, skolininko pateiktu skolų apskaičiavimu ir skolininko prašomu skolų restruktūrizavimo būdu. Jeigu kreditorius nesutinka su skolininko prašomu skolų restruktūrizavimo būdu, kreditorius turi nurodyti, ar jis sutiktų su kitokiu skolų restruktūrizavimo būdu. Jeigu kreditorius, kurio reikalavimą siekiama restruktūrizuoti, nesutinka su skolų sąrašė skolininko pateikta informacija, kreditorius per teismo nurodytą laikotarpį praneša teismui arba, teismo nurodymu, patarėjui, kokiais klausimais jis nesutinka su reikalavimu, ir pateikia šių aplinkybių įrodymus. Jeigu iki nurodytos datos pareiškimas nepateikiamas, laikoma, kad kreditorius sutiko su reikalavimo suma. Jeigu skolininkas arba patarėjas nesutinka su kreditoriaus pareiškime išdėstytu teiginiu, jis teismui greitai pateikia pareiškimą su įrodymais ir pagrindžia, kodėl nesutinka su pareiškime išdėstyta informacija. Remdamasis pateiktais teiginiais ir įrodymais, teismas priima sprendimą dėl kreditoriaus pagrindinio reikalavimo ir pretenzijos į užtikrinimo priemonę, taip pat dėl užtikrinimo priemonės.

10 Kaip nemokumo specialistas gali naudotis ar disponuoti turtu?

Pagal sprendimą dėl bankroto skolininko turtas tampa bankrutuojančio asmens turtu ir naudojamas kaip turtas, skirtas kreditorių reikalavimams patenkinti ir bankroto procedūrai įvykdyti. Bankrutuojančio asmens turtas yra skolininko turtas bankroto paskelbimo metu ir turtas, kurį skolininkas susigrąžina, išieško arba įgyja vykstant bankroto procedūrai. Į bankrutuojančio asmens turtą neįtraukiamas skolininko turtas, iš kurio pagal teisės aktus negali būti tenkinamas mokėjimo reikalavimas.

Kai paskelbiamas bankrotas, skolininko teisė administruoti bankrutuojančio asmens turtą ir juo disponuoti perduodama bankroto patikėtiniui. Paskelbus bankrotą, visi skolininko veiksmai, kuriais disponuojama bankrutuojančio asmens turtui priklausančiais objektais, yra niekiniai. Iki bankroto paskelbimo teismas gali uždrausti skolininkui disponuoti turtu arba tam tikra turto dalimi be laikinojo patikėtinio sutikimo.

Kai paskelbiamas sprendimas dėl bankroto, patikėtinis turi nedelsdamas perimti skolininko turto valdymą ir pradėti administruoti bankrutuojančio asmens turtą. Jeigu teisės aktuose nenumatyta kitaip, patikėtinis turi susigrąžinti trečiosios šalies turimą skolininko turtą ir jį priskirti bankrutuojančio asmens turtui. Bankrutuojančio asmens turtas administruojamas su bankrutuojančio asmens turtu atliekant veiksmus, reikalingus bankrutuojančio asmens turtui išsaugoti ir bankroto procedūrai įvykdyti, taip pat skolininko veiklai valdyti, jeigu skolininkas yra juridinis asmuo, arba skolininko verslo veiklai organizuoti, jeigu skolininkas yra savarankiškai dirbantis asmuo. Vykstant skolininko, kuris yra juridinis asmuo, bankroto procedūrai, patikėtinis įgyja juridinio asmens valdybos arba ją pakeičiančio organo teises ir prievoles, kurios neprieštarauja bankroto procedūros tikslui. Patikėtinio atsakomybė yra tokia pat kaip ir valdymo organo nario atsakomybė.

Patikėtinis sandorį grynaisiais pinigais dėl bankrutuojančio asmens turto gali sudaryti tik teismui leidus. Patikėtinis nevykdo jokių mokėjimų kreditoriams grynaisiais pinigais pagal paskirstymo santykį. Patikėtinis gali sudaryti bankroto procedūros požiūriu itin svarbius sandorius tik sutikus bankroto komitetui. Itin svarbūs sandoriai visų pirma yra skolinimasis, o jeigu į bankrutuojančio asmens turtą yra įtrauktas verslo subjektas – visi sandoriai, nepriklausantys įprastai verslo subjekto veiklai. Patikėtinis bankrutuojančio asmens turto sąskaita arba šio turto atžvilgiu negali sudaryti sandorių su pačiu savimi ar su asmenimis, susijusiais

su juo, taip pat negali sudaryti jokių kitų panašaus pobūdžio sandorių bei sandorių, dėl kurių kyla interesų konfliktas, ir negali prašyti kompensuoti dėl tokių sandorių patiriamų išlaidų.

Patikėtinis gali pradėti bankrutuojančio asmens turto pardavimą po pirmojo visuotinio kreditorių susirinkimo, jeigu per susirinkimą kreditoriai nenusprendė kitaip. Jeigu skolininkas apeliacine tvarka apskundė sprendimą dėl bankroto, skolininko turto negalima parduoti be skolininko sutikimo, kol neišnagrinėtas apygardos teismui pateiktas apeliacinis skundas. Šie apribojimai netaikomi turto, kuris yra greitai gendantis, greitai nuvertėjantis arba per brangus laikyti ar išsaugoti, pardavimui. Jeigu skolininko verslo veikla tęsiama, turto negalima parduoti, jeigu tai trukdo tęsti verslo veiklą. Jeigu pateikiamas pasiūlymas sudaryti kompromisą, turto negalima parduoti iki kompromiso sudarymo, išskyrus atvejus, kai visuotinis kreditorių susirinkimas nusprendžia, kad turta galima parduoti neatsižvelgiant į pasiūlymą sudaryti kompromisą. Bankrutuojančio asmens turtas parduodamas aukcione Priverstinio vykdymo proceso kodekse nustatyta tvarka.

11 Kokie reikalavimai turi būti nukreipti į nemokaus skolininko turtą ir kaip vertinami reikalavimai, atsiradę išskėlus nemokumo bylą?

Reikalavimai, pateikiami bankrutuojančio skolininko turto atžvilgiu

Visi reikalavimai skolininkui, atsiradę iki bankroto paskelbimo, pateikiami bankrutuojančio skolininko turto atžvilgiu, nesvarbu, kokie būtų reikalavimų įvykdymo pagrindai ar terminai. Kai paskelbiamas bankrotas, laikoma, kad suėjo visų kreditorių reikalavimų skolininkui terminai, jeigu teisės aktuose nenumatyta kitaip. Jeigu kreditorius atitinkamą reikalavimą pateikė teismui, tačiau teismas dar nepriėmė sprendimo, teismas sustabdo procesą dėl ieškinio, o kreditorius turi pateikti reikalavimą bankroto patikėtiniui. Jeigu kreditorius pateikė reikalavimą teismui, o teismas paskelbė sprendimą ir tas sprendimas įsigaliojo, kreditorius taip pat turi pateikti savo reikalavimą bankroto patikėtiniui, tačiau laikoma, kad šis reikalavimas yra apgintas. Jeigu skolininkas turėjo teisę apskusti teismo sprendimą, tai gali padaryti bankroto patikėtinis.

Reikalavimų, atsirandančių po bankroto procedūros inicijavimo, nagrinėjimas

Paskelbus bankrotą, bankroto procedūros kreditoriai savo reikalavimus skolininkui gali pateikti tik Bankroto įstatyme nustatyta tvarka. Reikalavimai gali būti pateikiami tik bankroto patikėtiniui, be to, gali būti pateikiami tik iki bankroto paskelbimo atsiradę reikalavimai. Paskelbus bankrotą atsiradę reikalavimai negali būti teikiami iki bankroto procedūros pabaigos. Turi būti atsižvelgiama į tai, kad juridinių asmenų atveju dažniausiai bankroto procedūros užbaigimas reiškia juridinio asmens likvidavimą, todėl nėra asmens, kuriam po bankroto procedūros užbaigimo būtų galima pateikti reikalavimus. Taigi, reikia būti atidiems ir atsižvelgti į tą riziką sudarant sandorius su bankrutuojančiu juridiniu asmeniu. Reikalavimai fiziniam asmeniui, atsirandantys bankroto procedūros metu, bendra tvarka gali būti teikiami po bankroto procedūros užbaigimo. Prievolės atlyginti neteisėtai skolininko, kuris yra juridinis asmuo, veiksmis bankroto procedūros vykdymo metu padarytą žalą yra konsoliduotosios prievolės, taigi, iš skolininko bendra tvarka gali būti reikalaujama jas įvykdyti bankroto procedūros metu. Bankrutuojančio asmens turto atžvilgiu taip pat galimas priverstinio vykdymo procesas, kad prievolės būtų įvykdytos.

Be to, gali susidaryti padėtis, kai po bankroto paskelbimo skolininkas atlieka disponavimo veiksmus su bankrutuojančio asmens turtui priklausančiu objektu. Tokie disponavimo veiksmai yra niekiniai, nes, kai paskelbiamas bankrotas, teisė administruoti turtą ir juo disponuoti perduodama bankroto patikėtiniui. Jeigu, nepaisant to, skolininkas atlieka disponavimo veiksmus, disponavimo veiksmu kitos šalies perduotas turtas tai šaliai gražinamas, jeigu tas turtas yra išlaikytas kaip bankrutuojančio asmens turto dalis, arba išmokama kompensacija, jeigu dėl perdavimo padidėjo bankrutuojančio asmens turtas. Jeigu skolininkas disponavimo tam tikru objektu veiksmus atliko bankroto paskelbimo dieną, preziumuojama, kad disponavimo veiksmas atliktas po bankroto paskelbimo. Jeigu prieš paskelbiant bankrotą skolininkas perdavė savo būsimus reikalavimus, perdavimo veiksmai tampa niekiniai, kai vėliau atsirandančių reikalavimų atžvilgiu paskelbiamas bankrotas. Skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, gavęs patikėtinio sutikimą, gali disponuoti bankrutuojančio asmens turtu. Be patikėtinio sutikimo atlikti disponavimo veiksmai yra niekiniai.

Reikalavimų, atsirandančių po reorganizavimo proceso ir skolų restruktūrizavimo proceso inicijavimo, nagrinėjimas

Reorganizavimo plano galiojimo laikotarpiu negalima pateikti reikalavimo pareiškimo pagal reikalavimą, kuriam taikomas reorganizavimo planas. Reikalavimo pareiškimus galima teikti pagal kitus reikalavimus. Restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpiu pagal reikalavimą, kuriam taikomas restruktūrizavimo planas, negalima pateikti reikalavimo pareiškimo arba pareiškimo tokiaame procese, kuris vykdomas pagal pareiškimą. Reikalavimo pareiškimus galima teikti pagal kitus reikalavimus. Restruktūrizavimo plano patvirtinimu neapribojama kreditoriaus teisė teismo procesuose ginčyti restruktūrizavimo plane nepatvirtintų reikalavimų. Kreditorius teisme taip pat gali užginčyti reikalavimo sumos dalį, kuri nėra pripažinta.

Skolininkui pateikus reorganizavimo prašymą arba prašymą restruktūrizuoti skolas, sustabdomas skolininkui pateiktų reikalavimų senaties termino skaičiavimas. Kai pateikiamas reorganizavimo prašymas, bylą nagrinėjantis teismas, gavęs įmonės prašymą ir prie prašymo pridėtą reorganizavimo patarėjo pritarimą, gali sustabdyti teismo procesą dėl finansinio reikalavimo įmonei, kol bus patvirtintas reorganizavimo planas arba baigtas reorganizavimo procesas, išskyrus atvejus, kai pateiktas iš darbo santykių kylantis reikalavimas arba reikalavimas mokėti išlaikymą, dėl kurio dar nėra priimtas sprendimas. Priimdamas prašymą restruktūrizuoti

skolas, teismas sustabdo procesą dėl finansinio reikalavimo skolininkui, dėl kurio dar nėra priimta sprendimo, kol bus patvirtintas skolų restruktūrizavimo planas arba bus baigtas procesas.

Reorganizavimo planu asmuo, solidariai atsakingas už įmonės prievolės įvykdymą, neatleidžiamas nuo to asmens prievolės įvykdymo. Restruktūrizavimo plano patvirtinimu asmuo, solidariai atsakingas už skolininko prievolės įvykdymą, neatleidžiamas nuo to asmens prievolės įvykdymo.

12 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą?

Reikalavimų pateikimo, patikrinimo ir patvirtinimo vykstant bankroto procedūrai reglamentavimo taisyklės

Kreditoriai privalo pranešti patikėtiniui ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie bankrotą paskelbimo oficialiajame leidinyje *Ametlikud Teadaanded* apie visus iki bankroto paskelbimo kilusius savo reikalavimus skolininkui, nesvarbu, kokie būtų reikalavimų įvykdymo pagrindai ar terminai. Kai paskelbiamas bankrotas, laikoma, kad suėjo visų kreditorių reikalavimų skolininkui terminai. Patikėtiniui apie reikalavimą pranešama raštišku pareiškimu (reikalavimo įrodymu). Reikalavimo įrodyme išdėstomas reikalavimo turinys, pagrindas, suma ir nurodoma, ar reikalavimas užtikrintas užstatu. Prie reikalavimo įrodymo pridedami dokumentai, kuriais pagrindžiamos reikalavimo įrodyme nurodytos aplinkybės. Patikėtinis privalo patikrinti, ar pateikti reikalavimai yra pagrįsti ir ar egzistuoja teisė į užstatą, kuriuo užtikrinami reikalavimai. Kreditoriai ir skolininkas iki reikalavimų gynimo posėdžio patikėtiniui gali teikti raštiškus prieštaravimus dėl reikalavimų ar teisių į užstatą, kuriuo užtikrinami reikalavimai.

Reikalavimai ginami visuotiniame kreditorių susirinkime (reikalavimų gynimo posėdyje). Teisės į užstatą ginamos kartu su reikalavimais, kurie jomis užtikrinami. Reikalavimų gynimo posėdyje reikalavimai nagrinėjami ta tvarka, kuria buvo pateikti. Reikalavimas, jo tenkinimo eilė ir teisė į užstatą, kuriuo jis užtikrinamas, laikomi patvirtintais, jeigu nei patikėtinis, nei kuris nors kreditorius dėl jų nepareiškia prieštaravimo reikalavimų gynimo posėdyje arba jeigu patikėtinis ar prieštaravimą pareiškęs kreditorius atsisako prieštaravimo reikalavimų gynimo posėdyje. Patikėtinis privalo pareikšti prieštaravimą dėl reikalavimo arba teisės į užstatą reikalavimų gynimo posėdyje, jeigu esama pagrindų tokiam prieštaravimui pareikšti. Reikalavimų gynimo posėdyje patvirtintais be gynimo laikomi reikalavimai, patenkinti įsigaliojusiu teismo arba arbitražo sprendimu, teismo arba arbitražo sprendimu patvirtintos teisės į užstatą, taip pat teisės į užstatą, įtrauktos į žemės registrą, laivų registrą, komercinių įkeitimo priemonių registrą arba Estijos centrinį vertybinių popierių registrą. Parengiamas patvirtintų reikalavimų sąrašas.

Reikalavimų gynimo posėdžio protokole nurodoma, ar buvo patvirtintas kiekvienas atskiras reikalavimas arba teisė į užstatą, kuriuo jis užtikrinamas, ir kas pareiškė prieštaravimą dėl reikalavimo, jo tenkinimo eilės ar teisės į užstatą, kuriuo jis užtikrinamas. Protokole taip pat nurodoma, kas atsisakė pareikšto prieštaravimo. Jeigu kreditoriaus reikalavimas nebuvo patvirtintas ir kreditorius nepareiškė ieškinio dėl to reikalavimo patvirtinimo arba teismas ieškinį atmetė, kreditoriaus prieštaravimų dėl kito kreditoriaus reikalavimų nepaisoma. Jeigu daugiau prieštaravimų dėl kito kreditoriaus reikalavimo nepareiškiami, reikalavimas laikomas patvirtintu. Reikalavimų gynimo posėdyje patvirtintų reikalavimų arba jų tenkinimo eilės vėliau ginčyti negalima.

Reikalavimų pateikimo, patikrinimo ir patvirtinimo vykstant reorganizavimo ir skolų restruktūrizavimo procesams reglamentavimo taisyklės

Vykstant reorganizavimo procesui skolininkas pateikia skolų sąrašą, kuriame išdėsto visus jam pateiktus reikalavimus ir atitinkamus kreditorius. Tad patys kreditoriai jokių reikalavimų neteikia. Kreditorius, kurio reikalavimą siekiama restruktūrizuoti pagal reorganizavimo planą ir kuris nesutinka su reorganizavimo procese nagrinėtino reikalavimo suma, reorganizavimo patarėjui gali pateikti raštišką pareiškimą, kuriame nurodyta, kokiais klausimais jis nesutinka su pranešime apie reorganizavimą išdėstytu reikalavimu, ir pateikiami šių aplinkybių įrodymai. Jeigu iki nurodytos datos pareiškimas nepateikiamas, laikoma, kad kreditorius sutiko su reikalavimo suma. Skolininkas gali pateikti prieštaravimą kreditoriaus išdėstytiems argumentams, tačiau jis turi pagrįsti savo poziciją. Remdamasis pateiktais teiginiais ir įrodymais, teismas priima sprendimą dėl kreditoriaus pagrindinio reikalavimo ir pretenzijos į užtikrinimo priemonę, taip pat dėl užtikrinimo priemonės ir jos taikymo srities.

Vykstant skolų restruktūrizavimo procesui skolininkas pateikia skolų restruktūrizavimo planą, kuriame nurodo restruktūrizuotinas prievoles ir skolininko prašomą restruktūrizavimo būdą. Panašiai kaip ir vykstant reorganizavimo procesui, patys kreditoriai jokių reikalavimų neteikia. Jeigu kreditorius, kurio reikalavimą siekiama restruktūrizuoti, nesutinka su skolų sąrašė skolininko pateikta informacija, kreditorius per teismo nurodytą laikotarpį praneša teismui arba, teismo nurodymu, – patarėjui, kokiais klausimais jis nesutinka su reikalavimu, ir pateikia šių aplinkybių įrodymus. Jeigu iki nurodytos datos pareiškimas nepateikiamas, laikoma, kad kreditorius sutiko su reikalavimo suma. Jeigu skolininkas arba patarėjas nesutinka su kreditoriaus pareiškime išdėstytu teiginiu, jis teismui greitai pateikia pareiškimą su įrodymais ir pagrindžia, kodėl nesutinka su pareiškime išdėstyta informacija. Remdamasis pateiktais teiginiais ir įrodymais, teismas priima sprendimą dėl kreditoriaus pagrindinio reikalavimo ir pretenzijos į užtikrinimo priemonę, taip pat dėl užtikrinimo priemonės.

13 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios pajamų paskirstymą? Koks yra reikalavimų ir kreditorių teisių eiliškumas?

Taikomas visų kreditorių vienodo statuso principas. Nepaisant to, taikomos tam tikros išimtys, kuriomis kai kuriems kreditoriams suteikiama privilegijuotoji teisė.

Prieš išmokant lėšas pagal paskirstymo santykį su bankroto procedūra susiję mokėjimai iš bankrutuojančio asmens turto atliekami tokia tvarka:

1. mokėjimai pagal reikalavimus, atsiradusius dėl turto išskyrimo arba susigrąžinimo padarinių;
2. skolininkui ir jo išlaikomiems asmenims mokamas išlaikymas;
3. mokėjimai pagal konsoliduotąsias prievoles;
4. vykstant bankroto procedūrai patirtos sąnaudų ir išlaidų.

Kai atliekami šie mokėjimai, kreditorių reikalavimai tenkinami tokia tvarka:

1. patvirtinti reikalavimai, užtikrinti užstatu;
2. kiti patvirtinti reikalavimai, pateikti iki nustatyto termino;
3. kiti patvirtinti reikalavimai, nepateikti iki nustatyto termino.

Solidariai atsakingų skolininkų atveju už skolininko prievolę gali atsakyti trečioji šalis. Šiuo atveju solidariai atsakingas skolininkas turi prievolę kreditoriui, neatsižvelgiant į skolininko nemokumą. Jeigu solidariai atsakingas skolininkas sumoka skolos, kurios grąžinimo reikalavimą kreditorius pateikė skolininkui, dalį, reikalavimas mažinamas ta dalimi.

Skolininko prievolė pagal teisės aktus taip pat gali būti perduota trečiajai šaliai. Jeigu darbdavys tapo nemokus, t. y. darbdavys buvo paskelbtas bankrutavusiu arba bankroto procedūra buvo nutraukta, darbuotojui kompensuojamas darbo užmokestis, negautas iki darbdavio paskelbimo nemokiu, visas darbo užmokestis už atostogas, negautas iki darbdavio paskelbimo nemokiu, ir visos išmokos, negautos iki darbo sutarties nutraukimo prieš darbdavio paskelbimą nemokiu arba po jo paskelbimo nemokiu. Jeigu darbdavys yra nemokus, bankroto procedūros kreditorius, iki nurodyto termino negavęs nedarbo draudimo įmokų, yra valstybė.

Vykstant reorganizavimo procesams ir skolų restruktūrizavimo procesams bankrutuojančio asmens turto sąvoka nevertinama, o reikalavimai tenkinami pagal reorganizavimo ar skolų restruktūrizavimo planą. Reorganizavimo planu asmuo, solidariai atsakingas už įmonės prievolės įvykdymą, neatleidžiamas nuo to asmens prievolės įvykdymo. Jeigu už įmonės prievolės įvykdymą solidariai atsakingas asmuo prievolę įvykdė, asmuo gali apginti savo teisę įmonės atžvilgiu tik tiek, kiek įmonė atsakinga už prievolės įvykdymą pagal reorganizavimo planą. Restruktūrizavimo plano patvirtinimu asmuo, solidariai atsakingas už skolininko prievolės įvykdymą, neatleidžiamas nuo to asmens prievolės įvykdymo. Jeigu už skolininko prievolės įvykdymą solidariai atsakingas asmuo prievolę įvykdė, asmuo gali apginti savo teisę skolininko atžvilgiu tik tiek, kiek skolininkas yra atsakingas už prievolės įvykdymą pagal restruktūrizavimo planą.

14 Kokios yra nemokumo bylų užbaigimo (ypač pasiekus susitarimą su kreditoriais) sąlygos ir pasekmės?

Bankroto procedūros užbaigimas ir jo poveikis

Bankroto procedūra baigiama, kai atmetamas prašymas inicijuoti bankrotą, kai bankroto procedūra nutraukiama sutikus kreditoriams ir išnykus bankroto pagrindams, kai patvirtinama galutinė ataskaita, kai patvirtinamas kompromisas arba kai atsiranda kitų teisės aktuose numatytų pagrindų.

Teismas, neatsižvelgdamas į skolininko nemokumą, baigia procesą jį nutraukdamas nutartimi ir neskelbdamas bankroto, jeigu skolininko turto nepakanka bankroto procedūros sąnaudoms ir išlaidoms padengti ir jeigu iš valdymo organo nario neįmanoma išieškoti ar susigrąžinti turto arba jam pateikti reikalavimo. Teismas, neatsižvelgdamas į skolininko nemokumą, taip pat gali baigti procesą jį nutraukdamas ir neskelbdamas bankroto, jeigu skolininko turtą daugiausia sudaro reikalavimai išieškoti lėšas arba reikalavimai trečiosioms šalims ir tų reikalavimų patenkinimas nėra tikėtinas. Teismas nenutraukia proceso, jeigu skolininkas, kreditorius arba trečioji šalis į šiuo tikslu nurodytą sąskaitą perveda teismo nustatytą sumą kaip užstatą bankroto procedūros sąnaudoms ir išlaidoms padengti. Jeigu skolininko, kuris yra juridinis asmuo, bankroto procedūra baigiama ją nutraukiant, laikinasis patikėtinis likviduoja juridinį asmenį per du mėnesius nuo nutarties baigti procesą be likvidavimo įsigaliojimo. Jeigu bankroto procedūros nutraukimo metu skolininkas turi kokio nors turto, pirmiausia sumokamas laikinojo patikėtinio atlygis ir padengiamos reikiamos išlaidos.

Teismas skolininko prašymu baigia bankroto procedūrą, jeigu išnyksta bankroto procedūros pagrindai ir jeigu skolininkas įrodo, kad jis nėra nemokus arba kad nėra tikėtina, jog jis taps nemokus paskelbus bankrotą dėl to, kad skolininko nemokumas yra tikėtinas ateityje. Jeigu bankroto procedūra baigiama, nes išnyko bankroto pagrindai, juridinis asmuo nelikviduojamas.

Teismas skolininko prašymu baigia bankroto procedūrą, jeigu visi iki nustatyto termino reikalavimus pateikę kreditoriai sutinka, kad procedūra būtų baigta. Jeigu skolininkas, kuris yra juridinis asmuo, nuolat yra nemokus, teismas, priimdamas nutartį baigti procedūrą, nusprendžia dėl skolininko, kuris yra juridinis asmuo, likvidavimo.

Bankroto procedūra baigiama patvirtinant galutinę ataskaitą, kai patikėtinis pateikia galutinę ataskaitą bankroto komitetui ir teismui. Galutinėje ataskaitoje patikėtinis pateikia informaciją apie bankrutuojančio asmens turtą ir iš jo pardavimo gautas lėšas, mokėjimus, kreditorių patvirtintus reikalavimus, pareikštus ir dar nepareikštus ieškinius ir kt. Kreditoriai teismui gali pareikšti prieštaravimus dėl galutinės ataskaitos. Teismas priima sprendimą dėl galutinės ataskaitos patvirtinimo ir bankroto procedūros užbaigimo. Jeigu iš galutinės ataskaitos matyti, kad bankroto procedūros metu buvo pažeistos skolininko arba kreditorių teisės, teismas atsisako patvirtinti galutinę ataskaitą ir nutartimi ją grąžina patikėtinui, kad bankroto procedūra būtų tęsiama.

Bankroto procedūra taip pat gali būti baigiama paskelbus apie kompromisą. Kompromisas yra skolininko ir kreditorių susitarimas dėl skolų sumokėjimo, juo sumažinamos skolos arba pratęsiamas mokėjimo terminas. Kompromisas vykstant bankroto procedūrai sudaromas skolininko arba patikėtinio pasiūlymu po bankroto paskelbimo. Kompromiso nutarimą tvirtina visuotinis kreditorių susirinkimas. Ar tvirtinti kompromisą, sprendžia teismas. Teismas baigia bankroto procedūrą nutartimi, kuria patvirtinamas kompromisas.

Jeigu bankroto procedūra nebaigiama per dvejus metus nuo bankroto paskelbimo, patikėtinis bankroto komitetui ir teismui kas šešis mėnesius teikia ataskaitą, kol baigiama bankroto procedūra. Toje ataskaitoje patikėtinis išdėsto priežastis, kodėl nebaigta bankroto procedūra, ir pateikia informaciją apie parduotą ir neparduotą bankrutuojančio asmens turtą ir apie bankrutuojančio asmens turto administravimą. Teismas patikėtinio įgaliojimus nutraukia, kai baigiama bankroto procedūra, jeigu teisės aktuose nenumatyta kitaip. Teismas gali atsisakyti nutraukti patikėtinio įgaliojimus, jeigu iki bankroto procedūros baigimo parduodamas ne visas bankrutuojančio asmens turtas, už bankrutuojančio asmens turtą dar turi būti gauta lėšų, patikėtinio pareikšti ieškiniai dar neišnagrinėti arba patikėtinis ketina ar privalo pareikšti ieškinį. Šiuo atveju patikėtinis toliau vykdo savo pareigas po bankroto procedūros užbaigimo. Jeigu, baigus bankroto procedūrą ir nutraukus patikėtinio įgaliojimus, už bankrutuojančio asmens turtą dar gaunama lėšų, tampa prieinamos paskirstymui deponuojamos lėšos arba tampa akivaizdu, kad bankrutuojančio asmens turtui priklauso objektai, į kuriuos nebuvo atsižvelgta rengiant paskirstymo pasiūlymą, teismas savo iniciatyva arba patikėtinio ar kreditoriaus prašymu priima nutartį dėl vėlesnio paskirstymo.

Reorganizavimo proceso užbaigimas ir jo poveikis

Reorganizavimo procesas laikomas baigtu, jeigu jis užbaigiamas nesuėjus terminui, panaikinamas reorganizavimo planas, reorganizavimo planas įgyvendinamas nesuėjus terminui arba sueina reorganizavimo plane nurodytas reorganizavimo plano įgyvendinimo terminas. Kai reorganizavimo planas įgyvendinamas nesuėjus terminui, reorganizavimo procesas laikomas baigtu, jeigu įmonė iki sueinant reorganizavimo plano įgyvendinimo terminui įvykdo visas pagal reorganizavimo planą prisiimtas prievolės.

Reorganizavimo procesas gali būti baigiamas nesuėjus terminui tik iki reorganizavimo plano patvirtinimo. Teismas reorganizavimo procesą baigia nesuėjus terminui, jeigu įmonė pažeidžia savo prievolę bendradarbiauti arba nesumoka teismo nustatytos sumos kaip užstato reorganizavimo patarėjo arba eksperto atlygiui ir išlaidoms padengti, reorganizavimo planas nepatvirtinamas, įmonė pateikia atitinkamą prašymą, išnyksta reorganizavimo proceso inicijavimo pagrindai, iššvaistomas įmonės turtas arba padaroma žala kreditorių interesams, iki nurodyto termino nepateikiamas reorganizavimo planas arba reikalavimas yra nevienareikšmiškas. Jeigu teismas baigia reorganizavimo procesą nesuėjus terminui, visi reorganizavimo proceso inicijavimo padariniai išnyksta atgaline data.

Kai sueina reorganizavimo plano įgyvendinimo terminas, reorganizavimo procesas baigiamas.

Reorganizavimo procesas taip pat gali būti baigiamas panaikinant reorganizavimo planą. Reorganizavimo planas panaikinamas, jeigu įmonės atžvilgiu priimamas apkaltinamasis nuosprendis už su bankrotu arba su priverstinio vykdymo procesu susijusios nusikalstamos veikos padarymą po reorganizavimo plano patvirtinimo arba įmonė iš esmės neįvykdo savo prievolių pagal reorganizavimo planą, taip pat jeigu praėjus bent pusei reorganizavimo plano galiojimo laiko yra akivaizdu, kad įmonė negali įvykdyti pagal reorganizavimo planą prisiimtų prievolių, jeigu remiantis reorganizavimo patarėjo prašymu nėra sumokėtas mokestis už priežiūrą arba įmonė nepadedą reorganizavimo patarėjui vykdyti priežiūros įpareigojimų arba neteikia reorganizavimo patarėjui informacijos, kurios pastarajam reikia priežiūrai vykdyti, taip pat jeigu įmonė pateikia prašymą panaikinti reorganizavimo planą arba įmonė paskelbiama bankrutavusia. Jeigu reorganizavimo planas panaikinamas, reorganizavimo proceso inicijavimo padariniai išnyksta atgaline data.

Skolų restruktūrizavimo proceso užbaigimas ir jo poveikis

Skolų restruktūrizavimo procesas baigiamas, kai paliekamas nenagrinėtas arba atmetamas prašymas restruktūrizuoti skolas, panaikinamas skolų restruktūrizavimo planas, nutraukiamas procesas arba sueina skolų restruktūrizavimo plane nurodytas įgyvendinimo terminas. Kai restruktūrizavimo planas įgyvendinamas nesuėjus terminui, procesas baigiamas, jeigu skolininkas iki sueinant restruktūrizavimo plano įgyvendinimo terminui įvykdo visas pagal restruktūrizavimo planą priimtas prievolės.

Jeigu skolininkas paskelbiamas bankrutavusiu, teismas skolininko prašymu panaikina restruktūrizavimo planą. Teismas gali panaikinti restruktūrizavimo planą, jeigu skolininkas iš esmės neįvykdo restruktūrizavimo plane nurodytų savo prievolių arba, praėjus bent pusei restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpio, akivaizdu, kad skolininkas negali įvykdyti pagal šį planą priimtų prievolių, skolininkas neturi mokumo problemų arba jas įveikė, skolininkas tyčia arba dėl didelio aplaidumo pateikė iš esmės neteisingą ar ne visą informaciją apie savo turtą, pajamas, kreditorius ar prievolės, skolininkas atliko restruktūrizavimo plane nenurodytus mokėjimus kreditoriams, taip padarydamas esminės žalos kitų kreditorių interesams, skolininkas nepadeda teismui arba patarėjui vykdyti priežiūros įpareigojimų arba nesuteikia priežiūrai vykdyti reikalingos informacijos, arba jeigu skolininkas neįmoka teismo nustatyto dydžio užstato patarėjo ar eksperto atlygiui ir išlaidoms padengti. Jeigu restruktūrizavimo planas panaikinamas, prašymo restruktūrizuoti skolas priėmimo padariniai išnyksta atgaline data.

15 Kokios yra kreditorių teisės po nemokumo bylos užbaigimo?

Kreditorių teisės po bankroto procedūros užbaigimo

Po bankroto procedūros užbaigimo kreditoriai skolininkui bendra tvarka gali pateikti reikalavimus, kurie galėjo būti, tačiau nebuvo pateikti vykstant bankroto procedūrai, ir reikalavimus, kurie buvo pateikti, tačiau nebuvo patenkinti, arba dėl kurių skolininkas pateikė prieštaravimą. Šiuo atveju delspinigiai ir įstatyminiai delspinigiai už bankroto procedūros laikotarpį neskaiciuojami.

Jeigu skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, atleidžiamas nuo prievolių, kurios nebuvo įvykdytos bankroto procedūros metu, išnyksta bankroto procedūros kreditorių reikalavimai skolininkui, įskaitant bankroto procedūros kreditorių, kurie savo reikalavimų nepateikė vykstant bankroto procedūrai, reikalavimus, išskyrus prievolės atlyginti tyčia neteisėtais veiksmais padarytą žalą arba mokėti vaiko arba vieno iš tėvų išlaikymo išmokas.

Po bankroto procedūros užbaigimo kreditoriai taip pat gali pateikti iš konsoliduotųjų prievolių kylančius reikalavimus, kurie nebuvo patenkinti skolininko bankroto procedūros metu. Bankroto procedūros metu kylantys reikalavimai, kurių nebuvo galima pateikti bankroto procedūros pagrindu, skolininkui taip pat gali būti teikiami bendra tvarka. Šiuo atveju senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo bankroto procedūros užbaigimo. Kreditoriaus reikalavimo dalis, kuri nebuvo patvirtinta vykstant bankroto procedūrai ir nebuvo patenkinta bankroto procedūros metu, tenkinama pagal nutartį dėl vykdomojo dokumento, jeigu skolininkas nepateikė prieštaravimo dėl reikalavimo arba teismas kreditoriaus reikalavimo nepatvirtino.

Kreditorių teisės po reorganizavimo proceso užbaigimo

Jeigu reorganizavimo procesas baigiamas, kai sueina reorganizavimo plano įgyvendinimo terminas, kreditorius gali atlikti priverstinio vykdymo veiksmus, kad būtų patenkinta pagal reorganizavimo planą restruktūrizuoto reikalavimo dalis, kuri buvo suderinta reorganizavimo plane, tačiau nebuvo pagal šį planą patenkinta.

Jeigu reorganizavimo planas panaikinamas arba jo vykdymas nutraukiamas nesuėjus terminui, reorganizavimo proceso inicijavimo padariniai išnyksta atgaline data. Įmonės atžvilgiu atkuriamas kreditoriaus, kurio reikalavimas buvo restruktūrizuotas pagal reorganizavimo planą, teisė į pradinę reikalavimo sumą. Taip pat turi būti atsižvelgiama į reorganizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu kreditoriaus gautas sumas.

Kreditorių teisės po skolų restruktūrizavimo proceso užbaigimo

Jeigu prašymas atmetamas arba paliekamas nenagrinėtas, arba procesas baigiamas, visi prašymo priėmimo padariniai išnyksta atgaline data. Skolininko atžvilgiu atkuriamas kreditoriaus, kurio reikalavimas buvo restruktūrizuotas pagal restruktūrizavimo planą, teisė į pradinę reikalavimo sumą. Taip pat turi būti atsižvelgiama į restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu kreditoriaus gautas sumas.

Kai sueina restruktūrizavimo plano įgyvendinimo terminas, kreditorius gali atlikti priverstinio vykdymo veiksmus, kad būtų patenkinta pagal restruktūrizavimo planą restruktūrizuoto reikalavimo dalis, kuri buvo suderinta restruktūrizavimo plane, tačiau nebuvo patenkinta pagal reorganizavimo planą.

16 Koks subjektas turi padengti nemokumo bylos sąnaudas ir išlaidas?

Bankroto procedūra

Jeigu prašymas inicijuoti bankrotą patenkinamas arba bankroto procedūra baigiama kompromisu, bankroto procedūros sąnaudos ir išlaidos sumokamos iš bankrutuojančio asmens turto. Jeigu teismas palieka kreditoriaus prašymą inicijuoti bankrotą nenagrinėta

arba jį atmeta, arba jeigu procesas baigiamas, nes kreditorius atsiima prašymą inicijuoti bankrotą, vykstant bankroto procedūrai patirtas sąnaudas ir išlaidas kompensuoja kreditorius. Jeigu bankroto procedūra nutraukiama, teismas pagal aplinkybes nusprendžia, kaip padalyti vykstant bankroto procedūrai patirtas sąnaudas ir išlaidas.

Jeigu skolininko prašymu inicijuota procedūra nutraukiama neskelbiant bankroto ir skolininko turto nepakanka reikiamiems mokėjimams atlikti, teismas nurodo skolininkui sumokėti laikinojo patikėtinio atlygį ir kompensuotinas išlaidas, tačiau gali nurodyti jas kompensuoti iš valstybės lėšų. Iš valstybės lėšų kompensuojama laikinojo patikėtinio atlygio ir išlaidų dalis neturi viršyti 397 EUR (įskaitant teisės aktais nustatytus mokesčius, tačiau išskyrus pridėtinės vertės mokestį). Teismas nenurodo kompensuoti laikinojo patikėtinio atlygio ir išlaidų iš valstybės lėšų, jeigu skolininkas, kreditorius ar trečioji šalis į šiuo tikslu nurodytą sąskaitą pervedė teismo nustatytą sumą kaip užstatą kompensuotinam laikinojo patikėtinio atlygiui ir išlaidoms padengti.

Reorganizavimo procesas

Jeigu inicijuojamas reorganizavimo procesas, teismas nustato terminą, iki kurio įmonė į šiuo tikslu nurodytą sąskaitą turi pervesti teismo nustatytą sumą kaip užstatą reorganizavimo patarėjo pradiniam atlygiui ir pradinėms išlaidoms padengti. Jeigu įmonė šios sumos nesumoka, teismas baigia reorganizavimo procesą. Teismas priima sprendimą dėl reorganizavimo patarėjo kompensuotino atlygio ir išlaidų, kai nutraukiami reorganizavimo patarėjo įgaliojimai arba kai, remiantis reorganizavimo patarėjo veiklos ir išlaidų ataskaita, patvirtinamas reorganizavimo planas.

Jeigu teismas į reorganizavimo procesą įtraukia ekspertų, ekspertai turi teisę į reikalingų ir pagrįstų išlaidų, patiriamų vykdant įsipareigojimus, atlyginimą ir turi teisę gauti atlygį už pareigų vykdymą. Kai nutraukiami eksperto įgaliojimai, teismas, remdamasis per teismo nustatytą laiką pateikta eksperto veiklos ir išlaidų ataskaita, priima sprendimą dėl kompensuotino eksperto atlygio ir išlaidų. Nustatydamas eksperto atlygį teismas gali išklausti ir įmonę.

Skolų restruktūrizavimo procesas

Vykdant skolų restruktūrizavimo procesą patiriamas sąnaudas ir išlaidas padengia skolininkas. Procesines kreditorių išlaidas padengia patys kreditoriai. Teismas gali nurodyti skolininkui padengti procesines kreditorių išlaidas, jeigu skolininkas žinojo, kad teikia nepagrįstą prašymą restruktūrizuoti skolas arba priverstė kreditorius patirti procesinių išlaidų žinodamas, kad teikia klaidingą informaciją arba nepagrįstą prašymą ar prieštaravimą. Skolininkui valstybė neteikia jokios procesinės pagalbos valstybiniam mokesčiui sumokėti. Jeigu skolų restruktūrizavimo planas įgyvendinamas, skolininkas neprivalo kompensuoti valstybės suteiktos procesinės pagalbos išlaidų. Jeigu skiriamas patarėjas arba ekspertas, teismas nustato sumą, kurią skolininkas turi pervesti į šiuo tikslu nurodytą sąskaitą kaip užstatą patarėjo arba eksperto atlygiui ir išlaidoms padengti.

17 Kokios yra taisyklės dėl sandorių, kurie yra nenaudingi visiems kreditoriams bendrai, pripažinimo niekiniais, jų nuginkėjimo ar jų nevykdytinumo?

Bankroto procedūra

Kai paskelbiamas bankrotas, skolininko teisė administruoti bankrutuojančio asmens turtą ir juo disponuoti perduodama bankroto patikėtinui. Paskelbus bankrotą, visi skolininko veiksmai, kuriais disponuojama bankrutuojančio asmens turtui priklausančiais objektais, yra niekiniai. Skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, gavęs patikėtinio sutikimą, gali disponuoti bankrutuojančio asmens turtu. Be patikėtinio sutikimo atlikti disponavimo veiksmai yra niekiniai.

Teismas, taikydamas restituciją, panaikina bet kokį skolininko sandorį ar kitą veiksmą, kuris yra sudarytas ar atliktas iki bankroto paskelbimo ir kuriuo padaroma žala kreditorių interesams. Jeigu sandoris, kuriam taikoma restitucija, yra sudarytas arba bet koks kitas veiksmas, kuriam taikoma restitucija, yra atliktas laikotarpiu nuo laikinojo patikėtinio paskyrimo iki bankroto paskelbimo, laikoma, kad tuo sandoriu ar veiksmu buvo padaryta žala kreditorių interesams.

Skolininkas, kreditorius ar patikėtinis gali prašyti teismo panaikinti visuotinio kreditorių susirinkimo nutarimą, jeigu tas nutarimas prieštarauja teisės aktams ar buvo priimtas pažeidžiant teisės aktuose nustatytą tvarką arba jeigu teisė užginčyti nutarimą yra tiesiogiai nustatyta teisės aktais. Prašyti panaikinti visuotinio kreditorių susirinkimo nutarimą galima ir tuo atveju, jeigu tuo nutarimu daroma žala bendriems kreditorių interesams.

Jeigu procedūra inicijuota siekiant nuo prievolių atleisti skolininką, kuris yra fizinis asmuo, teismas kreditoriaus prašymu gali panaikinti nutartį, kuria skolininkas atleidžiamas nuo prievolių, kurios nebuvo įvykdytos bankroto procedūros metu per metus nuo nutarties priėmimo, jeigu tampa akivaizdu, kad skolininkas per skolininko atleidimo nuo prievolių procedūrą tyčia pažeidė įsipareigojimus ir taip iš esmės apsunkino kreditorių galimybes patenkinti savo reikalavimus.

Jeigu skolininkas ir kreditoriai po bankroto paskelbimo sudaro kompromisą, teismas jį gali panaikinti, jei skolininkas neįvykdo sudarius kompromisą atsiradusių prievolių, yra apkaltinamuoju nuosprendžiu nuteisiamas už su bankrotu ar priverstinio vykdymo procesu susijusias nusikalstamos veikos padarymą arba jei, praėjus bent pusei kompromiso galiojimo laikotarpio, tampa akivaizdu,

kad skolininkas negali įvykdyti kompromiso sąlygų. Kompromiso panaikinimas turi poveikį visiems kompromise dalyvaujantiems kreditoriams ir taip apsaugomas bendras kreditorių organas.

Reorganizavimo procesas

Teismas panaikina reorganizavimo planą, jeigu įmonės atžvilgiu priimamas apkaltinamasis nuosprendis už su bankrotu arba su priverstinio vykdymo procesu susijusios nusikalstamos veikos padarymą po reorganizavimo plano patvirtinimo, jeigu įmonė iš esmės neįvykdo savo prievolių pagal reorganizavimo planą, jeigu, praėjus bent pusei reorganizavimo plano galiojimo laiko, yra akivaizdu, kad įmonė negali įvykdyti pagal reorganizavimo planą prisiimtų prievolių, jeigu, remiantis reorganizavimo patarėjo prašymu, nėra sumokėtas mokestis už priežiūrą arba jeigu įmonė nepadedą reorganizavimo patarėjui vykdyti priežiūros įpareigojimų ar neteikia reorganizavimo patarėjui informacijos, kurios pastarajam reikia priežiūrai vykdyti, taip pat jeigu įmonė pateikia atitinkamą prašymą arba įmonė paskelbiama bankrutavusia. Įmonės atžvilgiu atkuriamą kreditoriaus, kurio reikalavimas buvo restruktūrizuotas pagal reorganizavimo planą, teisė į pradinę reikalavimo sumą, taip pat turi būti atsižvelgiama į reorganizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu kreditoriaus gautas sumas.

Skolų restruktūrizavimo procesas

Teismas panaikina restruktūrizavimo planą skolininko prašymu arba jeigu skolininkas paskelbiamas bankrutavusiu, arba skolininkas iš esmės neįvykdo savo prievolių pagal reorganizavimo planą, jeigu, praėjus bent pusei restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpio, yra akivaizdu, kad skolininkas negali įvykdyti pagal šį planą prisiimtų prievolių, skolininkas neturi mokumo problemų arba jas išsprendė, o restruktūrizuoti kreditorių reikalavimus nebėra sąžininga kreditorių atžvilgiu dėl esminio aplinkybių pasikeitimo, jeigu skolininkas tyčia arba dėl didelio aplaidumo pateikė iš esmės neteisingą ar ne visą informaciją apie savo turimą pajamas, kreditorius ar privoles, skolininkas atliko restruktūrizavimo plane nenurodytus mokėjimus kreditoriams, taip padarydamas esminės žalos kitų kreditorių interesams, skolininkas nepadedą teismui arba patarėjui vykdyti priežiūros įpareigojimų arba nesuteikia priežiūrai vykdyti reikalingos informacijos, arba jeigu skolininkas neįmoka teismo nustatyto dydžio užstato. Skolininko atžvilgiu atkuriamą kreditoriaus, kurio reikalavimas buvo restruktūrizuotas pagal restruktūrizavimo planą, teisė į pradinę reikalavimo sumą. Taip pat turi būti atsižvelgiama į restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu kreditoriaus gautas sumas.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 26/06/2020